waar onder wel principaal de Cassa Reekeningen in aanmerking koomen, dierhalven ook zeffens versogt, dat d'Ordonnantien der respective admi„nistrateurs van vroegere Jaaren aan haar mog„ten werden bezorgt —.

Het heeft UW Weledele Agtbare hier op Goedgunstig behaagd, om ons een Schriftelijke Licen„tie te verleenen, ten Eynde alles wat tot eenig Ligt kondestrecken en te bemagtigen was, op te zoeken —.

Wij hebben volgens die verleende Permissie d'Ordonnantien van de kleene Cassa overgenoomen van Juffrouw Rachel Augustina van der Sloot, laat„ste weduwe wijlen den E: Mattheus Hendrik Beijts in leeven koopman en Cassier te Cochim, als meede die van den Onderkoopman en Provisioneel Cassier Hen„drik Notermans en den thans nog in dat ampt fungee„renden Koopman Jacob van der Sleijden, en daar van aan ijder een recipisse verleendt.

Voorts die Ordonnantiën teegens de Cassa Ree„keningen geconfronteerd, maar tot ons Leedweesen daar meede niets kunnen uijtvoeren, door dien die boeken meest defect, zoo dat den g'aufugeerden Pieter Isaacksz: alles door malkanderen gebrouwen en verward heeft; ook mancqueeren tusschen beijden eenige Cassa Ordonnantiën, dog bij den thans

Zijnden

Zijnden koopman en Cassier Jacob van der Sleij„den, hebben dezelve alle Compleet ontfangen en met de Cassa reekeningen accordeerende bevonden, behalven een bedraagen van ƒ 1:10:–: waar van geen Ordonnantie is

Van 't geen de Cassiers voor verkagte koopman„schappen in Cassa hebben moeten ontfangen, zijn in 't geheel geen Ordonnantien te vinden, zoo meede accordeeren de Cassa reekeningen, met de reekenin„gen die de Cassiers bij de negotie boeken hebben in 't geheel niet —.

Na dat d'Origineele Boeken teegens de Copijen geconfronteerd, vonden de Zaaken nog verwarder dan toen eerst begonnen, daar was genoegsaam geen de minste overeenkomst, en men zoude dikwils vermeend hebben een ander off verkeert boekjaar onder„handen te hebben, zoo als UW Wel Edele Agtbaare bij de g'annexeerde verschillen van No. 1 tot No. 18 /: des gelievende :/ kunnen beschouwen, de geheele behande„ling der boeken verthoont zig zoo misselijk en wal„gig, als de Zaak zelfs /: in 't civile gesprooken :/ schelmagtig is —.

Origineele Specificatie boeken zijn er zee„dert den Jaare 1747/8 niet te vinden, en administra„tie boeken, door de Administrateurs voor de

verantwoor;

verantwoording geteekend in 't geheel niet; dus de Zel„
„ve eenelijk na de Willekeur en Zoo als het in
de Slinkse handelwijse van den Eerloosen Pieter
Isaacksz: best te pas gekoomen, geformeert Zijn
wesweegen daarop geen de minste Staat kan wer„
„den gemaakt, ook Zijn de maandelijkse Specifica„
„tie Reekeningen der administrateurs voor een gedeel„
„te absent, andere defect, verandert en bedurven, dus
geen deugdelijk papier aan handen, waar na men de
boeken behoorlijk Zoude kunnen confronteeren

Alle deese inconvenienten maaken ons ver„
„leegen en stellen ons buijten staat omme op eenige
goede gronden, Ja Zelfs waarschijnelijkheijt iemand
te kunnen beschuldigen; veel min aantethoonen, hoe„
„veel en waar voor d'E: Compagnie door deesen ofte
geenen eijgentlijk benadeelt is —.

Ook hebben ons genoodsaakt gevonden, van de
confrontatie der Origineele teegens de Copij negotie
boeken aff te Zien, wanneer g'avanceert van het boek„
„jaar A°. 176 2/3 tot 174 6/7 vermits van vroegere Jaaren
de Cassa reekeningen in 't geheel mancqueeren, Zijnde al„
„leenig nog te vinden die van A°. 174 2/3 welk boekjaar
weijnig verschil uijtleeverd, voor Zoo verre dat heeft
kunnen nagegaan werden, alZoo de Cassa reekeningen
ook nog ten deele defect Zijn —.

Overwee„

Overweegende, dat na het doen van Zoo veel moeij„
„te en verlies van tijd, niet in staat waaren, aan
de g'Eerde intentie haarer Hoog Edelheedens
eenig genoegen toe te brengen, Zoo hebben het egter
daar bij niet kunnen laten berusten, maar /: niet
teegenstaande de Indispositie en Swaare hoofdpijnen
waar aan /: gelijk UWelEdele Agtbare bewust :/ den
eersten Teekenaar de meeste tijd Zijner Sejours al„
„hier gelaboreert en hem buijten staat gesteld hebben
Zijne affairen na behooren te kunnen verrigten :/ alles
in 't werk gesteld wat mogelijk en schijnbaar was, om
de schuldigen 't ontdecken, dewijl ons bleek, dat Zelfs
d'Origineele Negotie boeken niet accordeerden, en be„
„vonden, dat de voor restanten in 't Journaal van
A°. 17 59/60 met een considerable Somma van /: 400854:10:8:
meerder ingenoomen, dan de Narestanten bij dat
van A°. 175 8/9 afgeslooten Zijn.

Wij hebben de cassa reekeningen, voor Zoo
verre die in weesen Zijn, teegens de negotie boeken
geconfronteerd, waar bij gebleeken, dat van Jaar
tot Jaar, Zoo wel bij Journaal als grootboek, de ree„
„kening der kleene Cassa meer gedebiteerd en gecredi„
„teerd, als door de respective Cassiers, volgens de Cassa
reekeningen ontfangen en uijtgegeeven is —.

Vermits den g'aufugeerden twee gansche

Jaaren

Jaaren /: dat alhier geen Secunde was :/ niet alleen als Negotie Overdrager, maar als hoofd=administra„teur en negotie boekhouder gefungeert; heeft hij wee„ten zig noodzaakelijk te maaken, zijn Crediet op het hoogste te doen stijgen, de respective hee„ren Commandeurs en Gezaghebbers haare toe„geneegentheijd te winnen en haar Ed. Agtbare in verbeelding te brengen, dat er geen bequaamer nog eerlijker man als hij Isaacksz: was

Het schijnt ons toe, dat na die tijd, al meede geen bequaam Negotie boekhouder, de hoofd=administra„tie gehad /: off daar in na behooren gevigileert :/ heeft anders zoude zonder twijffel wel vroeger iets van de zaak uijtgelekt zijn, 't geen nu niet eerder gebleeken is, als toen de Secunde Sweers de Landas het negotie werk zelff bij de hand en de restanten uijt de voorige boeken overgenoomen heeft, zonder egter te weeten off dezelve met die, dewelke door meerm: Pieter Isaacksz: in de na Batavia gesondene copij boe„ken bekend gesteld, accordeerden.

De Tijd wanneer hier geen Secunde geweest is begonnen onder de regeering van den E: E: Agtbaren Heer Commandeur Corijn Steevens, die het bestier gehad heeft van de maand December

1748

1748, tot desselfs overlijden, in de maand October 1750, zijnde de meeste Tijdt zijner regeering /: zoo men alhier hoort zeggen :/ ziekelijk geweest.

Na het overlijden van gem: heer Comman„deur, is het bestier voor eenige maanden geval„len in handen van een militair persoon, namentlijk den Heer Major van Wrisberg, tot de komst van den Opperkoopman en Secunde d'E: E: Cornelis de La Haije, die in de maand November 1750. van Souratta alhier g'arriveerdt zijnde, het gezag in de daar aan volgende maand Xbr. pl. heeft aanvaard en gehouden tot Februarij 1752, wanneer d'E: E: Agtbaren Heer Fredrick Cunes, commandeur geworden en den pl. gezag„hebber eevengemeld in de bediening van Secunde en hoofdadministrateur gecontinueerd is, welk ampt, zoo lange door meermelde Heer Major van Wrisberg bekleed geweest —

Omtrend deesen Tijd, zijn d'E: Comp. zoo het ons toe„schijnt, ook al merkelijke sommen ontvreemdt, dog door de bedorventheijd der boeken en bijlagen, kan men de„zelve niet bepalen, alzoo de posten, waar op het wee„sentlijk aankomt, in de boeken verandert en geschrapt zijn en de cassa reekeningen al meede opsettelijk bedurven;

van

van welke vuyle Intrigues Zig meerm: Isaacksz: bedient heeft, Zal 't volgende aanthoonen.

Bij het Cassa boek van A°: 175 2/3, heeft het res„tand bij reekening van Januarij bedraagen 248275:15:_: van welke reekening het laatste blad off het Slot is weg„genoomen en weeder gehegt aan de reekening van de Maand Augustus, vervolgens Januarij uytge„schapt en in dies plaats Augustus geschreeven en met Augustus al meede op die wijse gehandelt.—

Wat de reeden Zijn, die Isaacksz: gemoveert hebben dit te doen, is niet wel positieff te Zeg„gen, maar wel te præsumeeren, dat de Intentie geweest is, om de gebieders en Confrontisten te misleijden en Een grooter restand in de kleene Cassa te verthoonen als 'er weesentlijk in was en den Cassier had bekend gesteld; Zijnde, het over„gebragte restand van Augustus in de maandt Ja„nuarij maar 114507:19:8:, die afgetrocken van Gemelde Somma, verthoont de Cassa reekening onder Ult°: Aug„ een meerder restand van 133767:16:8:, waer bij nog komt dat het Slot van den debet der maand Augustus absent geraakt is, en dus niets versuymt om 't Schelmstuk voor den eersten opslag te verbergen, en Zoude door ons meede niet Ligt Zijn ontwaard, als de differente Transporten bij het Confronteeren Zulx niet hadden ontdekt, dier„gelijke

„gelijke dingen ontmoet men meer, Ja meenigvul„dig; dog om die alle hier aan te haalen, Zoude dit papier te volumneus maaken, dierhalven Zullen wij ons eerbiediglijk refereeren aan de neevensgaande bijlaagen.—

Het heeft Uw wel Edele Agtbare behaagt in dato 9e September A°: passato aan ons ter hand te stellen een Extract missive door het Can„nanoors opperhoofd Kroonenburg de dato 22e Aug„ bevoorens, geschreeven, om te dienen tot narigt en offdaar door eene beetere Elucidatie te erlangen was, waar op d' Eere hebben te melden

Dat hier uyt weijnig voordeel hebben kunnen trecken, alzoo den g absenteerden Isaacksz: niet meer gesegd heeft, als het geene niet verborgen kondeblijven, en verondersteld Zijnde, denzelven in Persoon hier was, en de mancqueerende papieren niet in Zijn magt waaren, hij Zoo min als iemand ter weereld in staat Zoude Zijn, met waarheijdt te Zeggen, voor hoe veel d' E: Comp„ door hem en Zijne meedepligtigen bestoolen is, alleenlijk Zoude door hem vernoomen kunnen wer„den, wie aan dit Schelmstuk meede de hand geleendt heeft.—

Denselve bedient Zig van een frivool

excus

excus en Zegt wel overdrager maar geen negotie boek,
„houder geweest te Zijn, als off hij Zeggen wil, dat
voor de bedriegerijen op naam van een ander gepleegd,
geen verantwoording subject was, wij vinden
ons te Zwak, maar laaten aan UW wel Edele
Agtbare Wijzer oordeel gedemandeert, off het een
Eerlijk man betaamt, het vertrouwen dat op hem
gesteld werd, te misbruijken, Zijn heer en mee,
„ster te bedriegen en de gebieders te misleijden.

Het was van Zijn pligt als overdraager
om de gedane verstreckingen, verkoopingen enz: off
den Debet en Credit der Cassa reekeningen (gelijk UW
wel Edele Agtbare ten vollen bewust:) over te
brengen Zoo alsdoor de respective gebieders bij ijder
slot van de reek: der maand g'ordonneerd werdt; Egter
is de Cassa reekening bij Journaal en Grootboek
maand voor maand ongelijk meerder gedebiteerd en
gecrediteerd, Zoo als het in Zijn kraam te pas
gekoomen is, waar van de bijlagen van L^a A tot O
deesen g'annexeerd, UW wel Edele Agtbare, klaare
blijken geeven.

Ook heeft denzelven volgens Schrijvens ver,
„klaard, Dat de valsiteyten in den Jaare 1751 be,
„gonnen waaren, dit is in Eerbied gezegt onwaar
alzoo de boeken aanthoonen dat van Anno 1746/7

tot

tot 1749/50 al meede Slinkse konsjes gepleegd Zijn
hoewel Zoo groff niet als in de Latere off door
Isaacksz: opgenoemde Jaaren.

Denselven Zegt verder, dat de Koopmanschap,
„pen verkogt en de penningen nooijt in Cassa
gebragt waaren, maar vergeet te Zeggen wie
het geld gehouden heeft, en waarom dat het Zelve
niet in Cassa gebragt is, item waarom hij de
Cassa bij de negotie boeken meer gedebiteerd en
gecrediteerd heeft als weesentlijk uijt off in
Cassa gegaan is.

Het Zij onder Correctie van wijzer oordeel
gezegt, dat wij sustineeren, nooijt ijmandt Zal
kunnen aanthoonen, waar voor en hoe veel d'
E: Comp^e eijgentlijk benadeelt is, nog wie de par,
„ticipanten Zijn in dit verfoeijelijk bedrogh; de,
„wijl de papieren door gem: Isaacksz: bedurven
Zijn; Ja Zelfs d'Origineele boeken Zoodanig
vervalscht, dat daar op geen staat kan werden
gemaakt, en men dus in het geheel geen goeden
grondt kan vinden om er op voort te wer,
„ken.

Gemelden Isaacksz: Zelff heeft geleegent,
„heijd genoeg gehad, door het Credit waar denselven
in was, op naam van d'een off ander koopman

Zoodanige

Zoodanige koopmanschappen uijt de pakhuijsen te ne,
„gotieeren als het hem behaagdt heeft, en terwijl
hij het werk voor de hoofd-Administrateurs
Zoo wel als meest alle de Cassiers heeft gedaan
off op het negotie Comptoir laaten doen, Zoo
heeft ligt in Staat kunnen Zijn de Gebieders
die op Zijn Eerlijkheijd betrouwden te misleijden
en de Secundens, het negotie werk onkundigh
Zijnde, al meede te blinddoeken; En het Geld in stee,
„de van in Cassa te brengen, voor Zig off Zijne
meedepligtigen te houden, egter hebben de Cas,
„siers bij de negotie boeken daar voor moeten ge,
„debiteerd werden, omme Zulke verkogte goederen
te kunnen afschrijven.

Nog Zegt genoemden Isaaksz: dat die ver,
„kogte koopmanschappen op Trevancoors en Sam,
„morijns vorsten reekening gesteld waaren, Soo mee,
„de, dat de Cochimse boeken en Transporten
althoos rigtig geweest, maar de naar Batavia
gesondene Copijen met een valschen Debet en Credit
afgeslooten waaren.

Dat de reekening der Leverantie an p,
„per, door den Koning van Trevancoor meer gedebi,
„teerd is als behoorde, is UW Wel Edele Agtbaare
ten vollen bekend en dus onnoodig daar over wijd,
„loopig.

hier voor is d'E: Compagnie bereets in Ao. 175 4/5
benadeelt, dog bij 't formeeren der boeken van
Ao. 175 5/6 wederom zo veel meerder ingenomen, en
dus stilswijgende geredeeresseert.

Vervolgens in Ao. 17 59/60 door het te min inneme,
wederom verduijsterd, die, om geciteerde reeden,
door den gewesene Pakhuijsmeester Heijth
aan d'E: Compagnie dienen vergoed te werden.

Brandhout. door Een nauwkeurige
Examinatie 't sedert Ao. 175 4/5, tegens alle
Sodanige Papieren als daar toe Relatif
en nog in weesen Sijn.

Anno 175 4/5.

		Bij de Boeken d'E: Compagnie bevoordeelt, benadeelt, stapels.
Het Transport debet van fo. 127. is op fo. 128. te min overgebragt		—.— 40.—
het Restant te hoog afgesloten		65.— —.—
in de maand december als van Cranganoor ten Lasten gebragt stap:	19 1/2	
bij de reekening van Cranganoor, staat zo wel, als bij die van den doenmaligen opziender, maar	9 1/2	
dus te veel belast		10.— —.—
bij de Reekeningen van den opziender, als verkogt opgebragt in 12/mde. stap:	9.—	
bij de Boeken afgeschreeven stap:	4 3/4	
Nog op onkosten van scheepen, over 't verstrekte aan de Sheepen Haarlem en de Getrouwigheijd	1 1/4	
't geen egter bij de Rekening niet opgebragt is	6.—	
bij de Boeken minder		3.— —.—
Transporteere stap:		78.— stap: 40.—

	bij de Boeken d'E: Compagnie bevoordeelt	benadeelt
	Stapels.	
Pr. Transport stap:	78.—	40.—

Waar uijt duijdelijk blijkt, dat de Reekeningen, Schoon door den opziender en opmaker, zo meede door de gecommitteerdens, voor de Confrontatie, behoorlijk geteken. Sijn, egter nog niet en duigen, en hoe wonderlijk heer huijs gehouden is, alzo het verstrekte aan die scheepen, op de alhier zijnde onkost-Reekeningen gevonden werd.—

Anno 175 5/6

in September, door den opziender van Cranganoor ontfangen, en van daar ook afgescheept. stap:	23 3/4	
Dog bij de boeken maar ingenomen	13 3/4	
bij de Boeken te min	—.—	10.—
in Augustus, als Even ... stap:	23 1/4	
bij de Boeken ingenomen	40.—	
bij de Boeken te veel	16 3/4	—.—

Anno 175 6/7

in de maand Junij, ten Lasten van onkosten ordinair bij de boeke, te veel afgeschreeven	—.—	1.—
in de maand Augustus, ad idem	—.—	1 5/6
in 12./ maanden, ten Lasten van den Cassier, meerder afgeschreeven, als door den opziender werd opgebragt	—.—	— 3/4

Anno 175 7/8

in Februarij, als van Cranganoor ontfangen, ten Lasten gebragt	11.—	—.—

Schoon bij de Reekening van Cranganoor, zo min, als bij die van den opziender, bekend staan, en ook geen Cognoissement te vinden is.

Transporteere stap:	105 3/4 stap:	53 3/8

	bij de Boeken d'E: Compagnie bevoordeelt	benadeelt
	Stapels.	
Pr. Transport stap:	105 3/4	53 3/8
in Julij, ten Lasten van onkosten ordinair, bij de boeken te min afgeschreeven	1.—	—.—
in 12./ maanden, ten Lasten van den Cassier, minder afgeschreeven als bij de Reekeningen van den opziender bekend staat	— 1/4	—.—

Anno 17 59/60

Bij de boeken minder ingenomen, dan den opziender, bij zijn Reekeningen, als ontfangen, opbrengd	—.—	4 1/2
in April, op onkosten ordinair, te veel afgeschreeven	—.—	1.—
" —do op onkosten van Chialoupen ad idem	—.—	1.—
" Augustus, item ten Laste van 't Hospitaal	—.—	1.—

Anno 176 0/1

Te min ingenomen	—.—	110 1/2
in Januarij op Condemnatie te veel afgeschreeven	—.—	— 3/4
" —do item op onkosten van Lijf-eijgenen	—.—	— 1/4
't Restant te hoog afgesloten	4 3/8	—.—
Teld. stap:	111 3/8 stap:	172 3/8

dus zo nauwkeurig immers doenlijk uijtgepluijst, /: alzo den opziender zijne Reekeningen van de maand Augustus Ao. 1756, 1757, en 1758. defect Sijn :/

mitsgaders het minder van het meerder afgetrokken, met	111 3/8
dan blijft er nog ten nadeele van d'E: Compagnie, Stapels	61.—

die.

die á ƒ 9.12.–. inkoops ƒ 585.12.–., en á ƒ 14.8.–. uijtkoops bedragen ƒ 878.8.–. Waar voor den Equipagie-meester Buijs, tot nader order van haar Hoog Edelheedens, dient namptissement of borge te stellen.–

Balken Tecke. die bij de grootboeken van Ao. 17 59/60, en 176 0/1 te min zijn ingenomen 293½ ps. met ƒ 5000.–.–.

Deeze Reekening is in de maand Augustus anno 1757. gedebiteerd, en Cranganoor de Fortresse gecrediteerd, over 188.–. ps. met ƒ 2710.15.8, die den Resident van gemelde Fortres bij de Specificatie-Reekeningen als ingekogt, en na Cochim verzonden, niet opgebragt heeft, nu is immers niet te denken den Resident zig zelfs, voor dat bedragen, sal benadeelt hebben, daar-en boven, vind men in de Origineele Casa-Reekening van de maand November anno 1758. dat deeze 188.–. ps. met ƒ 2710.15.8. alhier op Cochim voor de Scheeps Timmerwerf, zijn ingekogt, dog egter is die Administratie bij de Boeken daar voor niet belast, maar in steede van dien, sijn 388. ps. met ƒ 5140.15.8. in de maand Augustus 1759. ten Lasten dezer Reekening gebragt, die, schoon de Reekeningen, van den doenmaaligen Cassier Beijts, en Fortificatie opziender Harsing, van die maand, beijde compleet, daar-in egter niet gevonden werden, en dus voor 576.–. ps. te veel, waar uijt duijdelijk te zien is, voor eerst: dat de Boeken in die Jaren gedeeltelijk na welgevallen zijn opgemaakt, en ten anderen: dat er nog vrij meer als 293½ ps. ten Lasten van die Administrateur, zouden gebleeven zijn, indien niet een gedeelte op die zelfde manier verduijsterd, en na elders getransporteerd waren.–

Wijders werd door de Commissianten op de 14e en 15e Zijde vertoond, dat er in Ao. 17 59/60 op eenmaal uijt de groote Cassa schijnt verduijsterd te zijn Een aanzienelijke Somma van 91600.–. ropijen, het geen aan d'eene kant, veel schijn van waarheijd heeft, maar: aan de andere kant diend ook geconsidereerd te werden, de Boeken valsch, en niet behoorlijk na de bijlagen geformeerd, maar op eene Eerloose manier naar welbehagen opgemaakt zijn, mitsgaders: in het vervolg nog sodanig geschraapt, en verandert: dat er weijnig staat opgemaakt kan werden, waar door ook teffens notoir van daag den-een-of-ander bevoordeelt, en op morgen wederom benadeelt is, zo als op de 19e Zijde van hun bericht, en de daar nevens overgelegde differenten duijdelijk werd aangetoond, het geen door dien veele bijlagen, absent, defect, en bedorven sijn, niet kan werden nagegaan! dierhalven is het voor mij onmogelijk om ~~dien~~ dien-aangaande imand met volkomen sekerheijd, te kunnen beschuldigen, alwaromme het zelve aan het Hoog wijser oordeel van haar Hoog Edelheedens in alle eerbied overlate.

Laatstelijk

Laatstelijk verzoeken de Commissianten om de origineele en Copij-boeken van A°. 1730/1. tot 1762/3. met derzelver bijlagen na Batavia te zenden; dierhalven verzoeken UW E: E: Achtbare de goedheijd gelieft te hebben, van hun schrif„telijk te ordonneeren, Een Specificqué geteekende lijst over te geven van alle Sodanige Papieren, als dezelve voor bijlagen begeeren mede te nemen.

Waarmeede, in hoope haar Hoog Edelheedens zullen gelieven te considereeren, wanneer Een koopman, kundig in 't Negotie Werk, g'assisteerd door Een onderkoopman en twee adsistenten, in derthien maanden, de gepleegde valsiteijten, en Eerloose behandelin„gen niet hebben kunnen vinden; het voor mij, in 't drukste van de tijd, wanneer ik alhier des morgens als Hoofd-administrateur en des namiddags en S'avonds als Negotie Boekhouder moet fungeeren, nog minder mogelijk is, d'Eere heb van mij met alle Hoog agting te onderschrijven.—

E: E: Achtbaren gebiedende Heer!

Cochim
den 19.de Maart,
A°. 1767.—

UW E: E: Achtbaren ootmoedi„gen dienaar
J: Abkoms.

Aan Den WelEdelen Agtbaren Heer

Cornelis Breekpot

Commandeur en oppergebieder der Custe Mallabaar, Canara en Wingurla

benevens

Den E. E. Heer Francois van Abkouw Secunde en hoofd administrateur deses Commandements

WelEdele Agtbare Heer

en

E. E. Heer

Nademaal het uw welEdele Agtbare behaagt heeft, aan ons telaten toekomen Een Extract Secrete Brief, geschreeven door Haarhoog Edelheedens te Batavia, de dato 31.ten October 1766, luydende als volgd.

" Het

„Het onderzoek der Negotie Boeken is tot ons
„leedwesen in den tijt van ruijm 2 Jaren nog niet
„zoo verre gevordert dat wij met eenige fonda-
„menteele Sekerheijt konnen decideeren, of ge-
„duurende het bestier van den oud Commandeur
„Weijerman iets van d'Ecomp.e ontvremd is
„of niet, en verder

„Invoegen wij daarbij niet meer weten te
„voegen, dan UE. alleen bij raiteratie te ordonneeren
„dat UE. ons vooraf zullen geven zoo spoedig im-
„mers doenlijk, een positive declaratie, of
„onder het bestier van voorm: oud Commandeur
„Weijerman d'Ecomp.e iets is ontvremd of niet
„met de bewijsen van dit gezegde, dat mede voorts
„alle mogelijke spoed moeten maken, met het
„vervolg der Commissie, dat wij op het eijnde van
„dit onderzoek, verwagten een Generaal rapport"

Hierop hebben d'Eere temelden dat ons
onderdanigst refereeren aan het berigt met de
g'annexeerde bijlagen in dato 2.e febr: Jongstleeden
aan uw welEdele Agtbare overgegeeven, kunnen-
„de voor zooverre ons gebleeken gemelden heer
oud Commandeur van geene froudes beschuldigen,
vermits de bedurventheijt der origineele Ne-
„gotie Boeken van die Jaren / door schraffen en vera-
„deren / zoo groot en verwart is, dat er on-
„mogelijk iets met fondamenteele Securiteijt
van gezegd kan werden.

Ten welken eijnde nogmaals ootmoedigst
verzoeken dat het uw. welEdele agtbare behagen
mag, de Origineele Boeken met alle daartoe rela-
„tie hebbende bijlagen van A.o 173 0/1 tot 176 2/3 en
neevens de door ons meede gebragte Copijen
na Batavia tesenden, omme haarhoogEd.es
des behagende dezelve aldaar nader zouden
kunnen laten nazien,

Waarmeede ons d'Eere aanmatigen van
met alle hoogagting te onderschrijven

WelEdele Agtbare Heer
en E. E. Heer

Cochim
den 11. Maart
A.o 1767.

uw welEdele Agtbare
onderdanige en gehoorsame
dienaren
Min.n Staal
J. P. Zimmerman

Nr. 796

Reginald

Ingedient Register

door de Commissianten

Raatende

Secret Instruct

4. Feb. 1766

Original Report
of the Commissioners
reg.d the Secret Instruction
4th Feb.y 1766.

163

MADRAS RECORD OFFICE.
BLOCK 1
RACK No. 88 L
NUMBER 12186

No. 796

Aan Den WelEdelen Agtbaren Heer

Cornelis Breekpot

Commandeur, en Oppergebieder

Benevens

de EE Heer Francois van Abkouw

Secunde en Hoofdadministrateur

van 't Commandement Mallebaar

WelEdele Agtbare Heer

En

EE Secunde

Na een begin gemaakt te Hebben met de Negotie Boeken die alhier als Origineele bij dit Commandement berusten, tegens de Successive

Naar

naar Batavia gesondene te confronteeren;
vonden wij ons ten eerste belemmert, door dien de
Principaalste Papieren en boeken voor een gedeel-
te heel absent of wel defect waaren; wij neemen
de vrijheijt sub: aan UW: WelEd: Agtb: schuld-
pligtig te vertoonen; —
Eerstelijk; zijn aan ons van Batavia meede
gegeeven de cassa boeken van A°. 17 30/31. tot A°. 176 2/3:
inclusive, dog volgens een door de EE Secunde en
Hoofdadministrateur aan ons behandigt register
sijn alhier geene vroegere te vinden dan van A°. 174 2/3.
Onder de naam van cassa rekenings, van A°. 174 3/4.
174 4/5: en 174 5/6 zijn deselve absent, egter beginnen
van 174 6/7. tot 176 3/4. wederom in train te komen
maar soo slegt, vol van fouten, en defect voor soo
verre deselve door ons tegen den anderen geconfron-
teerd sijn, namentlijk tot A°. 174 8/9 toe, dat men geen
weg kan vinden daar door heen te werken; wij lieten
onse gedagten vallen op de successive verleende
ordonnanties, maar bevonden al meede dat in
dit commandement nooijt gebruijk geweest is,
deselve te bewaren en wanneer de cassa boeken
door gecommitteerde leeden, tegens de ordonnanties
geconfronteerd en wel bevonden waaren, daar aan
nimmer weer gedagt, maar door de respective cas-
siers, het zij deselve na een andere plaats, gouverne-
ment of directie vertrocken, dan wel overleede;

meede

meede genoomen, of wel in 't laaste geval ab-
sent geraakt zijn; wij smeeken UW: WelEd: Agt-
baren, op 't gehoorsaamst van ons de behulpsame
hand te bieden, en door expresse gecommitteerde, al
sulke ordonnanties van den ontfangst en uijtgaave
der cassa, als meede die der negotie pakhuijsen,
soo ver die te bemagtigen sijn, van ieder jaar be-
hoorlijk geregistreerd te laten insamen; ten eijnde
door sulke origineele papieren in staat gesteld
te moogen werden de ongehoorde differenten, de-
welke tusschen de Bataviase en origineele cas-
sa rekenings resideeren te kunnen onderzoeken
en de wesentlijke aan Haar HoogEdelheedens
te rescribeeren; nu volgen
Tweedens de pakhuijs grootboeken en journalen
alhoewel deselve naa Batavia jaarlijks over-
gesonden en om kort te gaan soo verre onse
meede gebragten boeken strecken, van jaar
tot jaar in wesen zijn, is egter alhier A°. 17 39/40.
soo het schijnt maar een begin gemaakt, de-
selve te bewaren alhoewel tusschen bijden
de journaalen, al weederom 11 jaaren nament-
lijk van 174 0/1: tot 174 4/5:, van 175 0/1 van 175 2/3:
175 3/4: item van 175 5/6: 175 6/7: en 175 7/8 man-
queeren, ten
Derde, de dispens journalen en grootboeken
hier meede is het van 't gelijk gesteld, want

Beginnen

Beginnen alhier van A°. 174½ Sijnde
daar van verscheijde defect; ten
Vierden, de Winkel Journalen, en Grootboe-
-ken beginnen van 17 39/40: en Manqueeren
Tusschen bijden soo wel, als er defect bevon-
-den werden; ten
Vijfden Ontfang Journaal, en Grootboeken
Beginnen als Even, en is hier op, de Selfde
remarque, en ten
Sesde, de bijboekjes van de Wapen Camer Equipa-
-gie, Ammonitie, fortificatie, Houtthuijn, en soo
Voorts, alle Sulke bijboekjes beginnen alhier
Eerst voortteloopen, de Jongste, als die van for-
-tificatie van A°. 175 0/1. en de Rest 175 3/4; waar bij
nog komt, dat er tusschen bijde manqueeren
en defect Zijn, en

Dewijl wij van Batavia geen Instructie
Erlangd of meede gebragt hebben, soo versoeken
wij almede gesterkt te mogen werden met
soodanige Extracten 't Zij uijt de gemeene
of Secrete Brieven, als tot onse verligtinge

of

of Elucidatie in deese Zaak souden kunnen
dienen; —

Waar meede de Eere hebben, van ons met
schuldige Hoogagting te noemen; —

Wel Edele Agtbare Heer; —
En
E E Heer; —

Chim
4 Feb.ij 1766

UWel Edele Agtbare
Zeer Ootmoedige & Onderdanige Dienaren
Mn. Staal &c.
J. B. Zimmerman

Aan den WelEdel Agtbaren Heer,

Cornelis Buckpot
Commandeur & Oppergebieder
benevens

De E.E. Heer Francois van Abkouw
Opperkoopman, Secunde en Hoofd-
administrateur deses Commandements
Mallabaar

WelEdele Agtbare Heer,
En
E.E. Secunde!

Nademaal de Eere gehad uw
WelEdel Agtbare op den 3e Febru:

Jongstleden

Jongstleden ter kennis te brengen, in wat toestand, de origineele boeken en bijlagen van dit Commandement hebben bevonden, met Eerbiedig versoek, omme gecommitteerdens te willen benoemen dewelke alle ordonnanties der respective administrateurs, zoo verre die te bemag„tigen, mogten insamen, nommereren, registreeren en ons ter handstellen, ten Fine, door sulke documenten, eenig ligt te krijgen, van den Verwarden Staat, der alhier zig bevindende Ne„gotie boeken en Papieren.

Het heeft uw. welEd: Agtbare behaagt ons versoek nopens den insaam der Ordonnantien goed te keuren en te qualificeeren, gemelde papieren waar deselve te vinden, te mogen afvragen, behoorlijk registreeren en Quitantie geven, aan die genen waarvan deselve quamen te ontfangen.

Met welke Qualificatie ons

dan

dan vervoegd, voor 't Eerste bij de Wed.w van den voormaligen Coopman en fiscaal, M: H.k Beijts, welke met veel bereijdwilligheijd, ons ter hand ge„steld, de ordonnanties die Haar Ed: betuijgde te hebben, egter gezament„lijk los en door malkanderen ver„strooijt, waarover haar Excuseerde, met geen kennis te hebben, diergelijke papieren, naar rang tesame te voegen, ook teffens te kennen gaf, niet te kunnen seggen, af er ordan„nantien manqueerden dan niet, alsoo naar het overlijden, van Haar man Zal.r, ten eersten gecommitteer„dens waren gesonden, die deselven niet alleen doorsogt, maar sodanige als nodig geoordeelt, hadden met sig genomen; En Na dat die Heeren haare ordres verrigt en afscheijd ge„nomen, voorts de Weeskamer zig ten haaren Huijse bevonden, op het

Nieuws

Nieuws de papieren door te soeken; wij
hebben dan alle die er gevonden zijn, ge-
„registreert en na gedaan werk aldaar
ons begeven ten huyse van den onder-
„coopman en Zoldij boekhouder Hr: Noter-
„mans, die naar het overlijden van
genoemde M: H: Beijts de kleine Cassa
10: maanden heeft geadministreert; En!
van daar bij den tegenswoordigen Coop-
„man en Cassier Jacob van der Sleijden,
dewelke alle ordonnanties conform
zijn Ed: klad Cassa rekening, van maand
tot maand, wel ingenaaijt, aan ons
behandigt heeft; waarop aan ieder
in 't bijsonder quitantie hebben verleend,
waarbij alle ordonnantien een voor
een geregistreerd een volumneus
papier van 36: vellen schrift, heeft
uijtgemaakt, en thans zijn wij be-
„sig deselve te laten in binden
welk een en ander ons veel tijd
te soek gebragt heeft.

Ook

Ook is door ons teffens geremar-
„queerd, dat in vroegere tijden, veele
ordonnanties, van de kleine Cassa, door
de ontfangers niet getekent zijn, het
geen naar ons gevoelen /: en in eerbied gesegt:/
noodsakelijk diende te geschieden; omme
een ieder /: selfs naar sijn Dood:/ van het
wesentlijke genot te kunnen overtuijgen;
gelijk wij bij voorbeeld een ordonnantie
hebben gevonden, gedateerd den laatsten
augs: 1754, groot f 240000:-:-: getekt:
door den toenmaligen Commandeur Jk: Cunes
omme door den opperCoopman en Secunde
Bowijn, uijt de kleine Cassa, in de
groote geld kamer overgebragt te werden,
voor welk montant pag: 325, bij het
origineel Journaal, de kleine Cassa
ook gecrediteerd en Janums Cochimse
gedebiteerd zijn, schoon gemelde Bowijn
die ordonnantie voor den ontfangst niet
heeft getekent, dog bij d'origineele Cassa
rekening, is het vel waarop dese somma
moest afgeschreven sijn, beneffens het

Slot

Slot dier Reekening, onder ult.o aug.t
van dat Jaar geheel absent; Egter
is bij het Copij Journaal en grootboek
dit montant vergroot tot f 276776:19:8
Sonder te Specificeeren, waaruijt dese ver,
„hoging van f 36776:19:8: voortkomt,
dat gemakkelijk met een kleine Exten,
„tie hadde kunnen geschieden, instede
dat Zulx maar met eene Regel bij het
Journaal ter neder is gestelt.

Dat de boeken reeds langen teijd
herwaarts valsch gehouden Zijn, en de
na Batavia gesondene Copijen met
de alhier Zijnde origineele niet ac:
„cordeeren, Neemen wij de vrijheijd
uw WelEd: Agtbare, met de geannexeer,
„de Ereuren, die bij het Confronteeren
der Origineele tegens de Copij boeken
van ad: 175 b/c, bevonden tot een Staaltje
te vertoonen, latende verder aan uw.
WelEd: Agtb: wijser oordeel gedeman,
„deert, wat voor gedagten van dierge,
„lijke differenten optemaken, en hoe

wijnig

wijnig men vermogens is, eenig admi,
„nistrateur van verkeerde of ontrouwe
handeling te kunnen beschuldigen, alsoo
de administratie boeken, waarvan men,
nog als bij geval een vind, niet voor de
verantwoording getekent Zijn.

Waaruijt men met Regt kan vermoeden
dat die boekjes, na de Caprice en soo
als het in de kraam van den houder
der Negotie boeken is te pas gekomen
opgemaakt Zijn, ten Eijnde deselven
dusdanig te verwarren, dat er geen hoofd
nog staart aan te vinden is, bevoor,
„delende dan dese, dan geene, het
welke al wederom tot nadeel van andere
heeft moeten werden verEvent; Ja! daar en
boven Sijn alle posten geschraapt en
de Sommen verandert, om het dusdanig
te verduijsteren, dat bijna niemand in,
„staat is, daaruijt te kunnen komen.

Wij hebben 't Jaar van 175 b/c
niet aangeroert, als of, in het selve
alleen quade of valsche boeken waren
gehouden; O: Neen! verscheijde andere

Leveren

Leveren even diergelyke verwarringen
uyt, waarvan wy in der Teyd de
Eere hopen te hebben uw. Welld. Agtb.
met meerder Sekerheyd te kunnen on-
„derhouden, alsoo door de verre uytge-
„strektheyd van 't eene Jaar in het an-
„dere en menigvuldige tegen malkan-
„deren Strydende posten, ons als nog
beletten op een vaste grond te kunnen
werken.

Egter is dit gewis, dat de groote
Cas wel de meeste differenten uytle-
„vert en dus niet sonder reeden te dugte,
dat het Quaad daaruyt syn oorspronk
moet neemen; Maar Wanneer; —
dit te ontwaren sal veel hoofdbree-
„ken en Teyd kosten, want dat de
restanten der origineele en in het
bysonder de posten waarin de diffe-
„renten haar opdoen, altoos naar het
Collationeeren der Copy boeken syn ver-
„andert, omme geen oog te geven, aan
de geene, die tot het Confronteeren
derselven benoemt geweest; dit is maar

al

al te Sonne klaar, en Schrapen is er
geen gebrek, in alle diergelyke reke-
„ningen; als by voorbeeld, in de Ori-
„gineele en Copy boeken van ad: 175 4/5
werden Janums Cochimse afgest: met ƒ 462503:18:8
en werden by de origineele van 175 5/6, weder
ingenomen met - - - - - - ƒ 282957:18:8:
egter by Copy met evegem: Som: „ 462503:18:8:
Zulx by origineele minder
ingenomen - - - - - - ƒ 179546:-:-:
De Janums Cochimse Zyn by de origi-
„nele boeken van ad: 175 5/6: ult: augs:
wederom afgesloten, met - - ƒ 272000:17:-
En, in de Copy boeken, onder
dien datum met - - - - „ 539546:17:-
Dus by de origineele min-
der restant - - - - - - ƒ 267546:-:-:
Maar wanneer men tot de boeken van
ad 175 6/7, over gaat, Zyn de voorrestanten
met primo 7ber: Zoo wel by origineel als
Copy weder ingenomen met ƒ 539546:17:-
Schoon by de origineele van 175 5/6, niet
meer dan ƒ 272000:17:-: restant geweest
Zyn, het welk naar ons gevoelen met
Studie, omme verwarring te veroorsa-
„ken, dusdanig is ter needer geplantst.

Wy Zyn wel in Staat uw. Welld.

Agtbare

Agtbare meer Staaltjes van die natuur optegeven, maar vermits dit alles ter Saak niets en doet, Sullen wij Eerst Seen of er door middel van de reets in„ „gesaamde ordonnanties meerder ligt kun„ „nen bekomen, ten Eynde aan het verlangen van Haar Hoog Edelledens /die met veel iever de Compagnie voor Sulk een Swaar verlies, als de differen„ „ten der boeken Scheynen uytteleveren, Soeken te bewaren:/ te voldoen.

Het is van ons pligt, en het verlangen dat wij hebben, Omme aan de goede verwagting, die Haar Hoog Edelledens groot gunstig behaagt heeft, van onse personen optevatten, te beantwoorden, Sullen wij onse Kragten verdubbelen, en dus door de doornen die de weg gesloten houden Soeken heen te werken, op dat aan Hoog derselver gevenereert oogmerk mogen genoegen geven.

In hoope dat dit gelukt ons mag gebeuren, neemen wij de

Eere

van met alle Schuldige Hoogagting te Zijn.

Wel Edele Agtbare Heer!

En

E.E. Secunde!

Cochim
den 10.e April
ad: 1766.

Uw. Wel Edele Agtbare,
onderdanige en Seer gehoorsame
Dienaren!
Mn. Staal &c.

J. B. Zimmerman

Aan Den Wel Edele Agtbaren Heer

Cornelis Breekpot

Commandeur en Opergebieder, Der
Custe Mallabaar, Canara en
Wingurla

Den E: E: Heer François van Abkouw Beneevens

2 Secunde en Hoofd-Administrateur
Deeses Commandements

Wel Edele Agtbaren Heer

En

E: E: Heer

D' Ondergeteekende bij Berigten van 3den
Februarij en 30ste April A: 1766 UW Wel Edele Agtba-
re, Teverentelijk te kennen gegeven, en wat ver-
legentheijd haar bevonden, door dien veele Boe-
ken en Papieren absent en defect waaren,

maer